

Tõnu Grünberg
Justiits- ja Digiministeerium
info@justdigi.ee

Teie 19.06.2026

nr 7-1/4807

Meie 27.07.2026

nr 1-12/697-2

**Tagasiside pilvetechnoloogiate ja tehisaru
arendamise määruse ettepaneku kohta
(CADA)**

Käesolev tagasiside keskendub Kultuuriministeeriumi valitsemisala vaatele ning eelkõige mõjudele, mis puudutavad kultuurivaldkonna andmeid, digipärandit, infosüsteeme, avalikke digiteenuseid ja valitsemisala asutuste rakendusvõimekust. Pilvetechnoloogiate ja tehisintellekti arendamise riikliku strateegia, tehnoloogilise arhitektuuri, üldise pilvepoliitika ning horisontaalse digiriigi arendamisega seotud küsimused kuuluvad Justiits- ja Digiministeeriumi vastutusvaldkonda. Seetõttu on käesolev tagasiside käsitatav valdkondliku sisendina seisukohtade kujundamisse, jättes horisontaalse tehnoloogia-, pilve- ja tehisintellekti poliitika põhihinnangu Justiits- ja Digiministeeriumi kujundada.

Kultuuriministeerium toetab üldjoontes Euroopa Komisjoni ettepaneku eesmärki tugevdada Euroopa Liidu pilve- ja tehisintellekti ökosüsteemi, suurendada digitaalse taristu vastupidavust, vähendada sõltuvusi kriitilistest tehnoloogiatest ning edendada turvaliste ja suveräänsete pilve- ja tehisintellektilahenduste kasutuselevõttu avalikus sektoris. Teeme siiski ettepaneku üle vaadata, kui palju olemeid uue määruse käigus luuakse ning seejuures kaaluda, kuidas vähendada kaasnevat bürokraatiat juhtimistasandite, aruandluse, kooskõlastuste jms näol.

Samas tuleb määruse rakendamisel arvestada kultuurivaldkonna eripäradega. Kultuuri- ja pärandiandmed võivad olla pikaajalise väärtusega, autoriõigustega kaitstud, isikuandmeid sisaldavad, kontekstisõltuvad ning seotud rahvusliku kultuurimälu ja identiteediga. Seetõttu on oluline, et tehisintellekti arendamise ja pilveteenuste kasutuselevõtu raamistik looks võimalused kultuuriandmete vastutustundlikuks kasutamiseks, säilitamiseks ja jagamiseks ning sisaldaks selleks vajalikke kaitsemeetmeid.

Peamised tähelepanekud ja ettepanekud

- Kultuurivaldkonna andmete eripära tuleb riiklikes ja Euroopa rakendusmeetmetes arvesse võtta. Kultuuripärandi, digikogude, audiovisuaalsete materjalide ja muude kultuurivaldkonna andmete kasutamisel tehisintellekti arendamiseks peab olema tagatud autoriõiguste, isikuandmete kaitse, andmekvaliteedi, konteksti ja pikaajalise säilitamise nõuete järgimine.
- Pilveteenuste usaldustasemete rakendamine peab olema proportsionaalne ja praktiliselt teostatav. Avaliku sektori infosüsteemide liigitamisel usaldustasemete alusel tuleb vältida liigset formaalsust ning tagada, et väiksematele asutustele ei kaasneks ebaproportsionaalset haldus- ja kulukoormust. Samuti tuleb vältida dubleerivaid ja halduskoormust

suurendavaid tegevusi. Eelnõus jääb ebaselgeks pilveteenuste usaldustasemete määramise ja liigitamise raamistik.

- Vajalik on selge rahastus- ja tugimudel. Uute riskihindamiste, pilveauditeerimise, usaldustasemetele ülemineku, tehisintellekti kasutusjuhtude arendamise ja võimalike migratsioonide elluviimine eeldab ekspertiisi ja rahastust.
- Tehisintellekti kogemus- ja kiirenduskeskused peaksid pakkuma tuge ka kultuuri- ja loomesektorile. Rõhutame, et tehisintellekti kogemus- ja kiirenduskeskuste teenused peavad olema kättesaadavad Kultuuriministeeriumi valitsemisala asutustele ning laiemalt kultuuri- ja loomevaldkonna organisatsioonidele.
- Hankereeglid peavad toetama innovatsiooni, kuid säilitama konkurentsi. Kvaliteedipõhiste hindamiskriteeriumide kasutamine pilve- ja tehisintellekti hangetes on põhimõtteliselt toetatav, kuid need ei tohi muuta hankemenetlusi ebamääraseks ega põhjendamatult piirata konkurentsi.
- Vajab enam selgust, kuidas ressursside jagamine liikmesriikide vahel toimub, kui selleks peaks vajadus tekkima - millises ulatuses on ressursijagamine kohustuslik, kas ja kuidas toimub tasaarveldamine, kuidas otsustatakse, et mõne riigi ressurssi on näiteks üleliidulise projekti teostamiseks vaja jmt.
- Arvutusvõimsuse koondamine ühte või kahte kiirendustsooni Eestis ei pruugi olla julgeolekukaalutlustest tulenevalt mõistlik.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Risto Raaper

IKT valdkonna juht

Risto Raaper 628 2208

Risto.Raaper@kul.ee